

«Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη»

3. Η ΈΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (1789-1794)

Μπακάλης Κώστας

history-logotexnia.blogspot.com

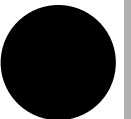
*Πίνακας του 1788 του
Γάλλου ζωγράφου
Αντουάν-Φρανσουά*

*Καλέ με το
Λουδοβίκο
ΙΣΤ΄.*

*Ο Λουδοβίκος έγινε
βασιλιάς της Γαλλίας
το 1774, αλλά δεν*

*έδειξε ιδιαίτερες
ικανότητες στη*

διακυβέρνηση.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΤΟ 18^Ο ΑΙΩΝΑ

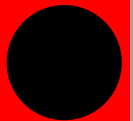
Θεσμοθετημένες τάξεις ήταν:

Ο κλήρος (0.5% του πληθυσμού),

Οι ευγενείς (1.5% του πληθυσμού),

Η Τρίτη τάξη (98% του πληθυσμού), η μόνη φορολογούμενη.

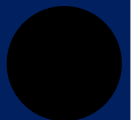
***ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΟΥ ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΕΙ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ
ΝΑ ΚΟΥΒΑΛΑ ΤΟΝ ΚΛΗΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ.***

ΣΚΙΤΣΟ (1786 ΠΕΡΙΠΟΥ) ΠΟΥ ΣΑΤΙΡΪΖΕΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1780. Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΛΟΥΔΟΒΪΚΟΣ ΙΣΤ' ΚΑΙ Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΆΔΕΙΑ ΣΕΝΤΟΎΚΙΑ, ΚΑΙ ΈΝΑΣ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΈΝΑΣ ΚΛΗΡΙΚΟΣ ΦΕΎΓΟΥΝ ΦΟΡΤΩΜΈΝΟΙ ΜΕ ΤΣΟΥΒΆΛΙΑ ΧΡΉΜΑΤΑ.

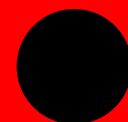

- Το **παλαιό καθεστώς** γεννούσε δυσαρέσκεια, ιδίως της αστικής τάξης (του ανώτερου στρώματος της τρίτης τάξης), η οποία, αν και δέσποζε στην οικονομία, ήταν αποκλεισμένη από τη λήψη των πολιτικών αποφάσεων.
- Παράλληλα, η δυσφορία εξαπλωνόταν στο σύνολο της τρίτης τάξης, καθώς, από τα μέσα του 18ου αιώνα, οι συνθήκες ζωής επιδεινώνονταν διαρκώς.
- Μάλιστα, κατά τον **φοβερό χειμώνα του 1788-1789**, η πείνα οδήγησε τον λαό σε **ληηλασίες** πλούσιων σπιτιών και κρατικών αποθηκών.

*Χαρακτικό με τη Γενική Συνέλευση των Τριών
Τάξεων στη Γαλλία το 1789.*

Ο βασιλιάς Λουδοβίκο ΙΣΤ' συγκάλεσε συνέλευση των τάξεων (5 Μαΐου 1789). Εκεί, οι αντιπρόσωποι της τρίτης τάξης απαίτησαν μεταρρυθμίσεις, αλλά ο βασιλιάς ζήτησε να επιβληθούν νέοι φόροι που θα πλήρωναν αποκλειστικά τα μέλη της τρίτης τάξης.

Οι αντιπρόσωποι της τρίτης τάξης αντέδρασαν και, με το επιχείρημα ότι εκπροσωπούσαν το 98% των Γάλλων, αυτοανακηρύχθηκαν Εθνική συνέλευση.

Ο βασιλιάς, ωστόσο, δεν τους αναγνώρισε και διέταξε να κλείσει η αίθουσα όπου συνεδρίαζαν οι τάξεις.

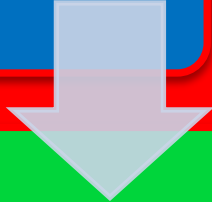
Τότε, οι αντιπρόσωποι της τρίτης τάξης συγκεντρώθηκαν στην αίθουσα του σφαιριστηρίου, όπου ορκίστηκαν ότι θα συντάξουν σύνταγμα (20 Ιουνίου 1789). Στο πλευρό τους τάχθηκαν ορισμένοι κληρικοί και ευγενείς.

«Ο ΎΡΚΟΣ ΤΟΥ ΣΦΑΙΡΙΣΤΗΡΙΟΥ», ΣΧΕΔΙΟ (1791) ΤΟΥ ΓΑΛΛΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΖΑΚ-ΛΟΥΙ ΝΤΑΒ'ΙΝΤ. ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 1789 Η ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΈΔΩΣΕ ΎΡΚΟ ΟΤΙ ΘΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΈΝΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ. Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΗΚΕ ΝΑ ΣΥΜΦΩΝΗΣΕΙ. ΈΤΣΙ ΉΡΘΕ ΤΟ ΤΈΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΌΛΥΤΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ.

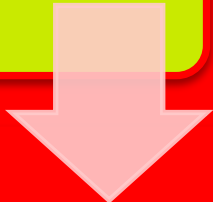
Η Εθνοσυνέλευση αυτοανακηρύχθηκε Συντακτική συνέλευση 9 Ιουλίου 1789), με σκοπό να δώσει στη Γαλλία σύνταγμα.

Η υποχώρηση του Λουδοβίκου ΙΣΤ', ωστόσο, δεν ήταν παρά μια κίνηση τακτικής, καθώς την ίδια στιγμή συγκέντρωνε, κρυφά, στρατό για να διαλύσει την Εθνοσυνέλευση.

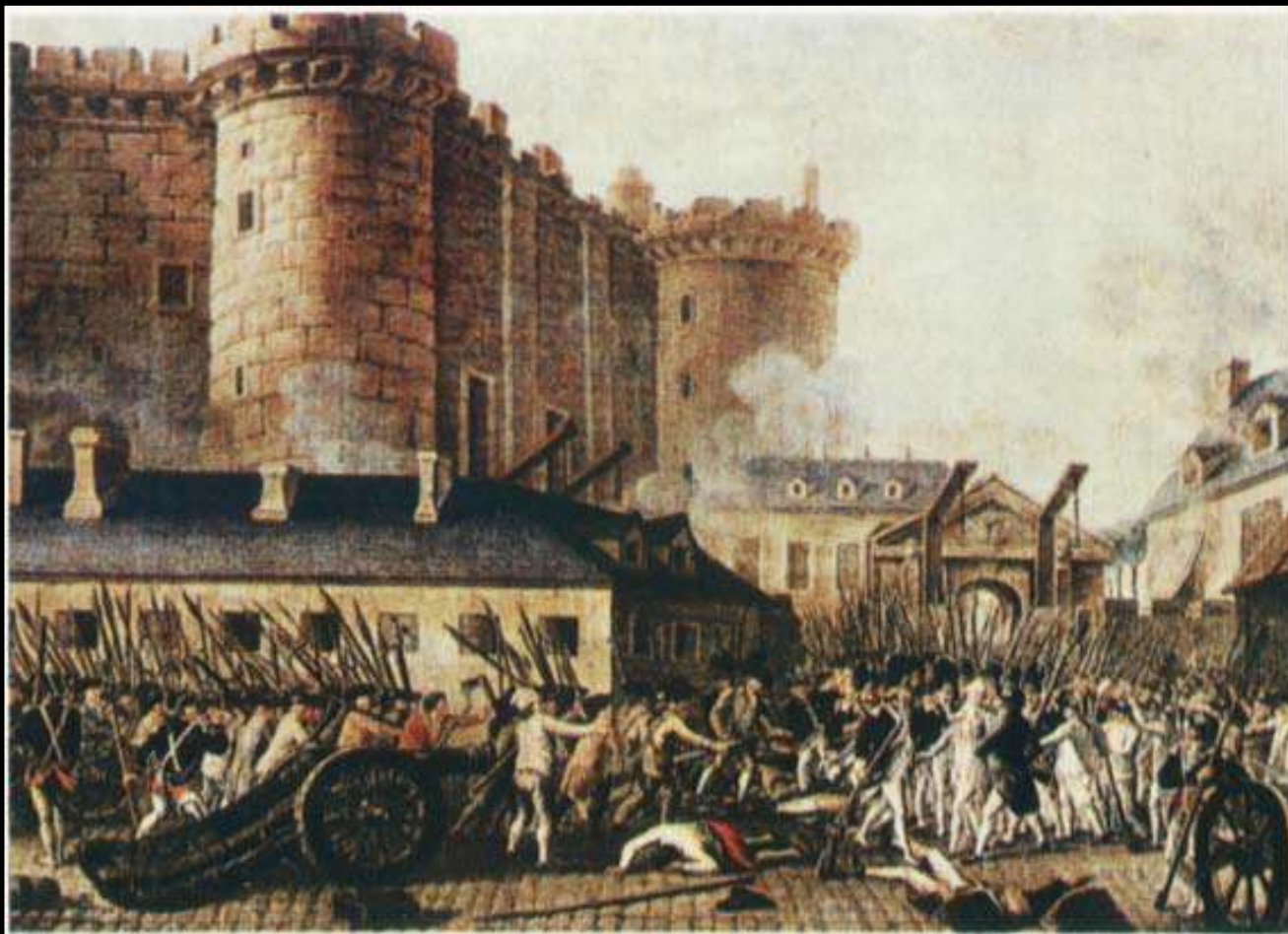

Όταν έγιναν γνωστές οι παρασηκηνιακές κινήσεις του βασιλιά, οργισμένοι πολίτες οπλίστηκαν για να υπερασπιστούν την Εθνοσυνέλευση: στις 14 Ιουλίου 1789 ο λαός του Παρισιού κατέλαβε τη Βαστίλη, τόπο φυλάκισης και βασανιστηρίων, μισητό σύμβολο της απολυταρχίας.

Η 14η Ιουλίου αποτελεί σήμερα εθνική γιορτή των Γάλλων.

14 ΙΟΥΛΙΟΥ 1789 – ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΒΑΣΤΙΛΗΣ

Το γκρέμισμα της Βασιλίας. Τον Ιούλιο του 1789 ξεσηκώθηκαν οι κάτοικοι του Παρισιού, που υποφέρανε από την οικονομική κρίση. Στις 14 Ιουλίου κατέλαβαν και γκρέμισαν τη Βασιλίη, ένα φρούριο όπου φυλακίζονταν οι αντίπαλοι του καθεστώτος. Ήταν μια διαμαρτυρία ενάντια στη βασιλική εξουσία και έγινε το σύμβολο της Γαλλικής Επανάστασης. Οι Γάλλοι τη γιορτάζουν κάθε χρόνο στις 14 Ιουλίου.

Σε αυτό το κλίμα, η Συντακτική συνέλευση ανακοίνωσε την κατάργηση των προνομίων (4 Αυγούστου 1789)

και ψήφισε τη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη (26 Αυγούστου 1789), βασισμένη στις αρχές του Διαφωτισμού.

Ο βασιλιάς αποδέχθηκε αναγκαστικά αυτές τις αποφάσεις μετά την κατάληψη των ανακτόρων των Βερσαλιών από τον επαναστατημένο λαό (5 Οκτωβρίου 1789).

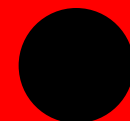
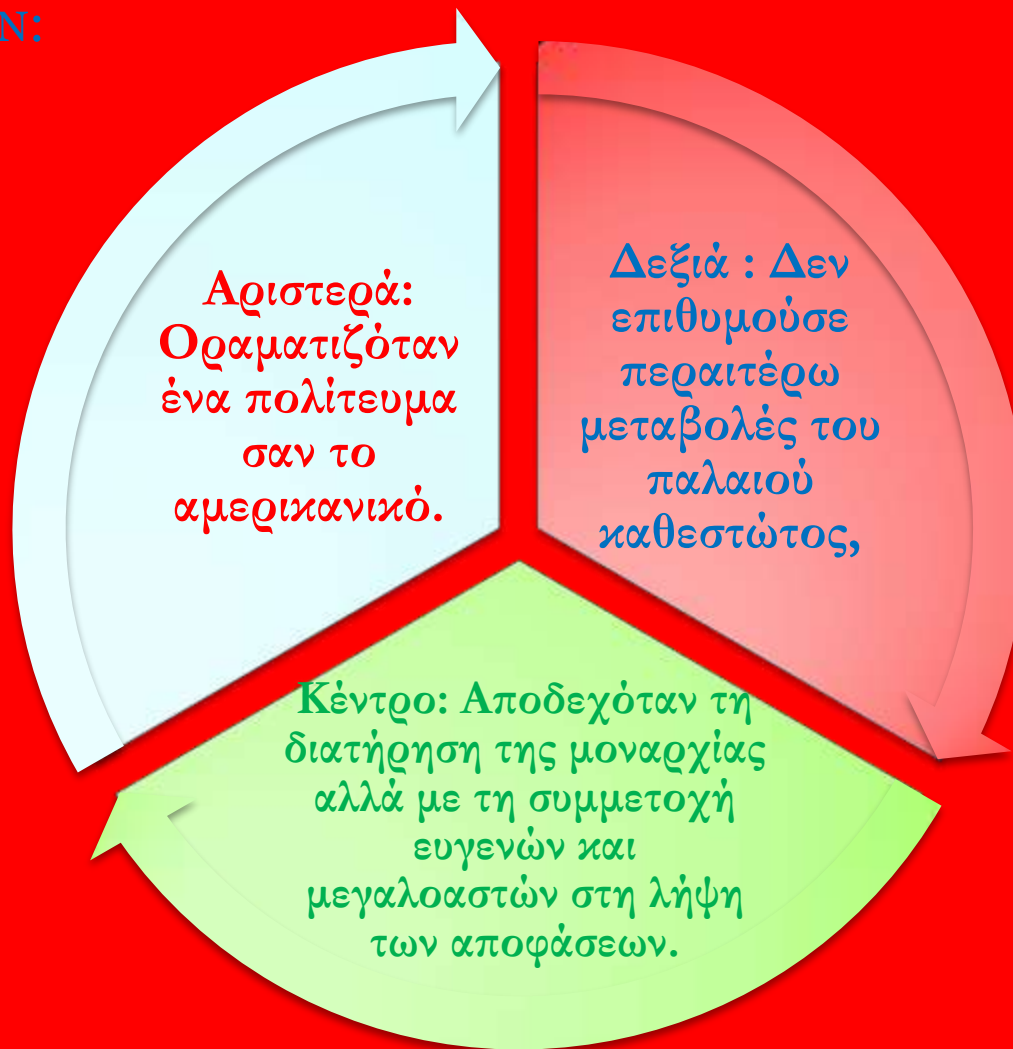
Σκίτσο (1790) με την πορεία των γυναικών στις Βερσαλίες (προάστιο του Παρισιού, όπου ήταν το παλάτι). Τον Οκτώβρη του 1789, οι κάτοικοι του Παρισιού, κυρίως γυναίκες, έκαναν μια μεγάλη πορεία στις Βερσαλίες ζητώντας από το βασιλιά ψωμί. Δεν ήταν η πρώτη φορά που οι γυναίκες διαμαρτύρονταν για την τιμή του ψωμιού, μια και αυτές ψώνιζαν και γνώριζαν πολύ καλά τις τιμές. Οι γυναίκες ανάγκασαν το βασιλιά να φύγει από τις Βερσαλίες και να μείνει στο Παρίσι. Εκεί οι επαναστάτες μπορούσαν να τον ελέγχουν καλύτερα.

*Οπλισμένες γυναίκες βαδίζουν εναντίον των
ανακτόρων των Βερσαλιών, 5 Οκτωβρίου 1789.*

ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΪΧΑΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙ ΤΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΝ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΤΕΣ ΚΑΘΟΝΤΑΝ ΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΪΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ:

Οι εκπρόσωποι από κάθε κοινωνική ομάδα στην Εθνοσυνέλευση κάθονταν στην αίθουσα ό στο σχήμα.

**Συντακτική
Συνέλευση**

Στα
αριστερά
κάθονταν οι
ιακωβίνοι.

Στο κέντρο
κάθονταν οι
γιρονδίνοι.

Στα δεξιά
κάθονταν οι
αριστοκράτες και
οι μεγαλοαστοί
που υποστήριζαν
το βασιλιά.

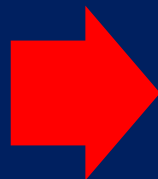
Από τότε μιλάμε στην πολιτική για δεξιά, κέντρο και αριστερά.

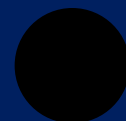
Δημιουργία
πολιτικών
οργανώσεων,
των λεσχών.

Λέσχη των
Ιακωβίνων -
λέσχη των
Κορδελιέρων:
Κινητοποιούσαν
μεγάλο αριθμό
πολιτών.

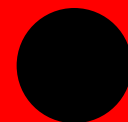
Γενικότερα, οι
πολιτικές απόψεις
γίνονταν ευρύτερα
γνωστές μέσα από
πολιτικά φυλλάδια
και εφημερίδες, ο
αριθμός των οποίων
πολλαπλασιάστηκε.

Χαρακτικό με τη λέσχη των

*ιακωβίνων. Μεταξύ των ετών
1789–1791.*

Η Συντακτική ψήφισε (1791) το πρώτο σύνταγμα της Γαλλίας
= συνταγματική μοναρχία.

Το έθνος ανακηρύχθηκε κυρίαρχο.

Νομοθετικό σώμα ορίστηκε η Νομοθετική συνέλευση (Βουλή), που θα προέκυπτε από εκλογές. Δικαίωμα ψήφου, όμως, αναγνωρίστηκε μόνο σε όσους κατείχαν περιουσία και πλήρωναν φόρους.

Η εκτελεστική εξουσία ανατέθηκε στον βασιλιά και σε έξι υπουργούς.

Η δικαστική εξουσία αφαιρέθηκε από τον βασιλιά και κηρύχθηκε ανεξάρτητη.

Σκίτσο (τέλη του 1789) με Γάλλους αριστοκράτες που φεύγουν από τη Γαλλία μετά τη Γαλλική Επανάσταση. Από το εξωτερικό οι Γάλλοι αριστοκράτες θα προσπαθήσουν να πολεμήσουν την Επανάσταση.

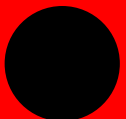

Παράλληλα, τα σοβαρά οικονομικά προβλήματα ώθησαν την επανάσταση στην εθνικοποίηση της περιουσίας του κλήρου που χρησιμοποιήθηκε ως εγγύηση για την έκδοση χαρτονομίσματος.

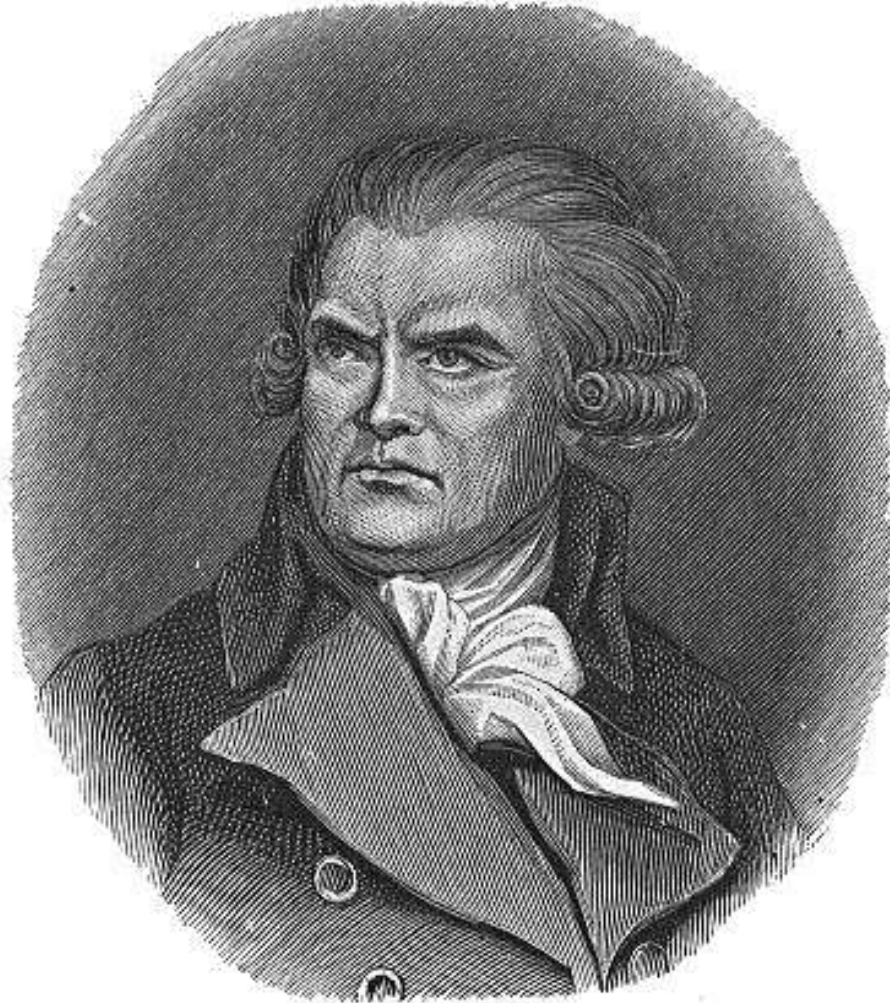
Οι κληρικοί ορίστηκαν λειτουργοί του κράτους που όφειλαν υπακοή, πρώτα απ' όλα, στην πολιτεία.

Επίσης, καταργήθηκαν οι συντεχνίες και απαγορεύτηκαν οι απεργίες.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις δεν έγιναν αποδεικτές ούτε από την εκκλησία ούτε από τον βασιλιά, ο οποίος επιχείρησε να διαφύγει από τη Γαλλία αλλά έγινε αντιληπτός και αναγκάστηκε να επιστρέψει.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (ΣΕΠΤ. 1791- ΣΕΠΤ.1792).

Δαντόν, στέλεχος της
πολιτικής λέσχης των
Κορδελιέρων

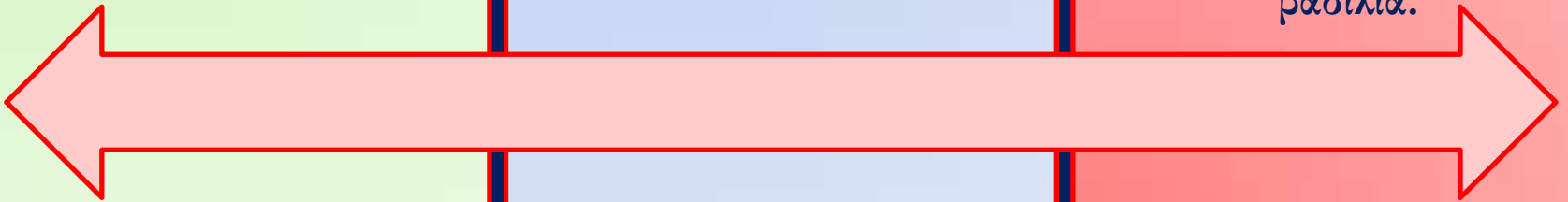
Η Νομοθετική συνέλευση ελεγχόταν από Γιρονδίνους και είχε να λύσει σοβαρά προβλήματα.

Ο βασιλιάς - ορισμένοι αριστοκράτες σχεδίαζαν, σε συνεννόηση με τους βασιλείς της Αυστρίας και της Πρωσίας, επέμβαση εναντίον του επαναστατικού καθεστώτος.

Ριζοσπαστικά τμήματα των λαϊκών στρωμάτων, οι sans-culottes, «αβράκωτοι», (επειδή δεν φορούσαν τα εφαρμοστά παντελόνια, που συνήθιζαν να φορούν τότε οι αριστοκράτες και οι αστοί, αλλά απλά παντελόνια, όμοια με τα σημερινά), αξίωσαν έκπτωση του βασιλιά.

sans-culottes

ΟΙ ΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1789 ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΠΟΧΗΣ (ΤΕΛΗ 18ΟΥ
ΑΙΩΝΑ)

Πώς αλλάζει η θέση των τάξεων της γαλλικής κοινωνίας με
την Επανάσταση του 1789;

Οι Γιρονδίνοι: Μια πολεμική σύγκρουση θα συσπείρωνε τον λαό - ώθησαν στην κήρυξη πολέμου εναντίον της Αυστρίας και της Πρωσίας (20 Απριλίου 1792).

Οι πρώτες αποτυχίες του γαλλικού στρατού, η ύποπτη στάση του βασιλιά και η πείνα ώθησαν τα λαϊκά στρώματα σε επαναστατική δράση.

Ο λαός του Παρισιού κατέλαβε τα ανάκτορα του Κερμαεικού (10 Αυγούστου 1792). Ο βασιλιάς κατέφυγε στη Νομοθετική που τον έθεσε υπό περιορισμό και ανέθεσε την εκτελεστική εξουσία σε συμβούλιο με επικεφαλής τον Δαντόν.

Στις 10 Αυγούστου 1792 ξεσηκώθηκε ο λαός του Παρισιού, κυρίως οι μεροκαματιάρηδες, οι μικροτεχνίτες κ.ά. Στην εικόνα χαρακτηριστικό με τους επαναστατημένους στην αίθουσα της συνέλευσης. Τα πανό που κρατούν γράφουν: «Όχι πια βασιλιάς» (αριστερά) και «Πατρίδα, ισότητα, ελευθερία» (δεξιά).

Η Νομοθετική αναγνώρισε σε όλους τους άνδρες πολιτικά δικαιώματα (θέσπιση της καθολικής ψηφοφορίας),

δήμευσε τις περιουσίες των αριστοκρατών που είχαν διαφύγει στο εξωτερικό,

θέσπισε τον διαχωρισμό της εκκλησίας από το κράτος και κήρυξε την πατρίδα σε κίνδυνο.

Η νίκη κατά των Πρώσων στο Βαλμί (20 Σεπτεμβρίου 1792) έσωσε, στην κυριολεξία την τελευταία στιγμή, την επανάσταση.

ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (ΣΕΠΤ. 1792- ΙΟΥΛΙΟΣ 1794)

Ροβεσπιέρος,
ηγετική φυσιογνωμία
των Ιακωβίνων

Συμβατική συνέλευση

Τα μέλη της αναδείχτηκαν με
καθολική ψηφοφορία.

Εγκαθίδρυσε αβασίλευτη
δημοκρατία.

Άλλαξε το ημερολόγιο.

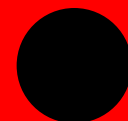
Ειτέλεσε το βασιλιά (Ιανουάριος
1793)

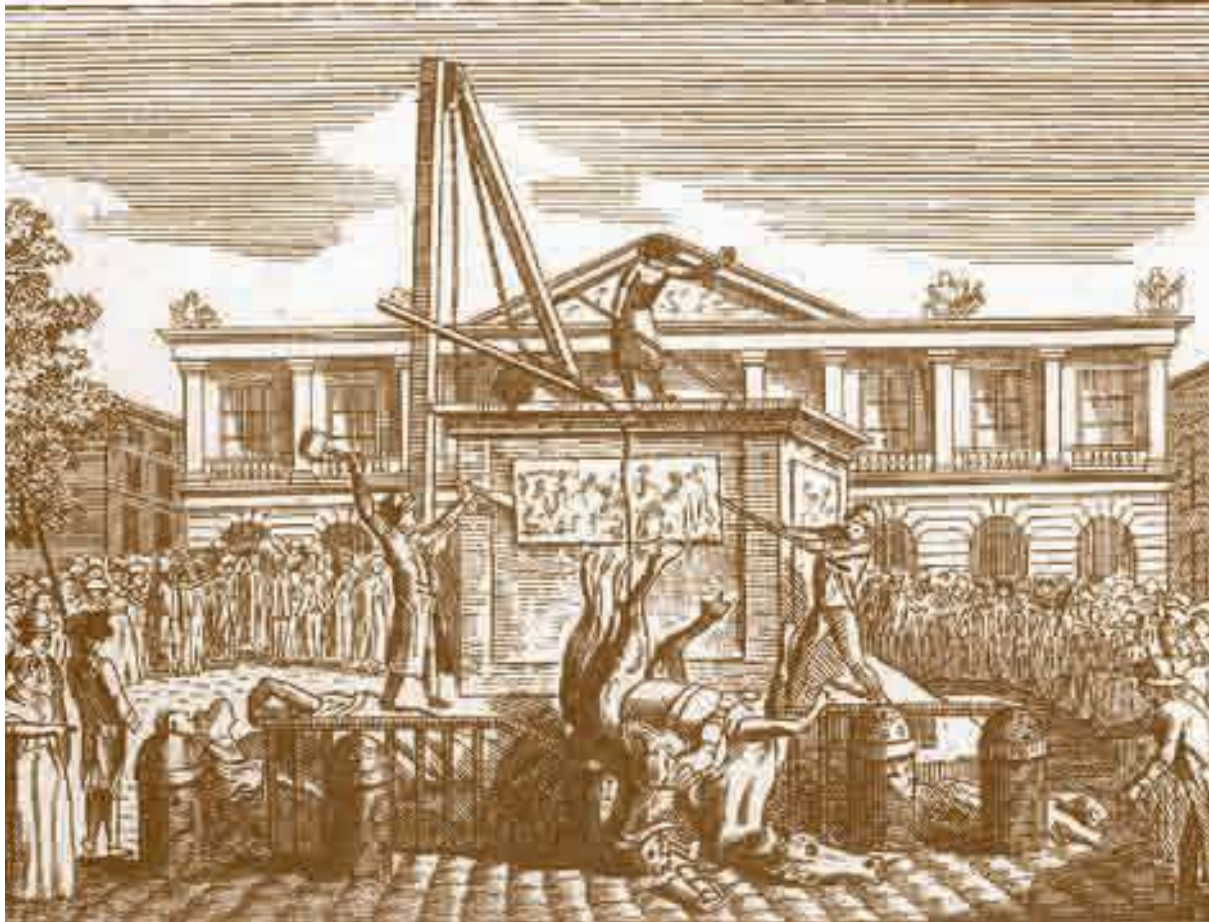
Συνέχισε τον πόλεμο.

*Η σύλληψη του
Γάλλου βασιλιά
Λουδοβίκου
ΙΣΤ΄ και
της οικογένειάς του
στη γαλλική πόλη
Βαρέν, το βράδι
20 προς 21 Ιουνίου
1791*

Η επιστροφή τους

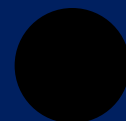

*Χαρακτικό με το άγαλμα του Γάλλου βασιλιά
Λουδοβίκου ΙΣΤ' να γκρεμίζεται (1792).*

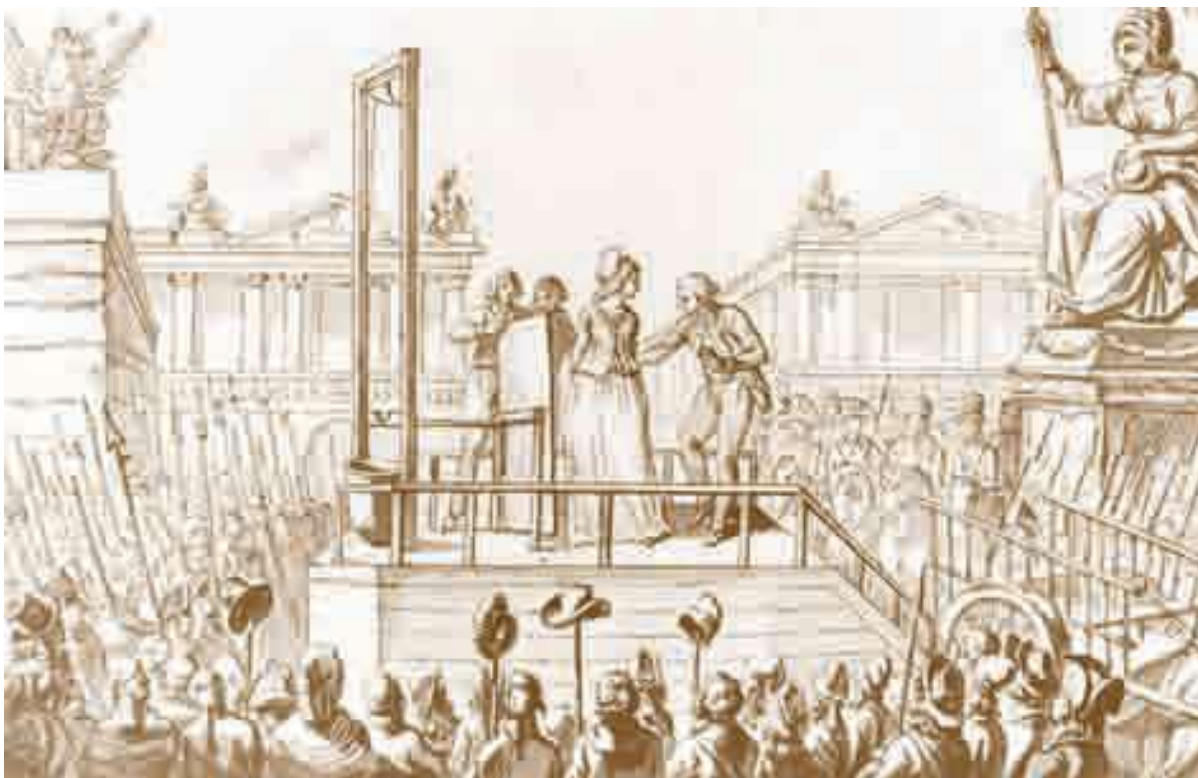
- Στο εσωτερικό η Συμβατική Συνέλευση αντιμετώπισε αντεπαναστατικές εξεγέρσεις (Βανδέα).
- Για την καταστολή των εξεγέρσεων συγκρότησε:
 - Την Επιτροπή Δημόσιας Σωτηρίας,
 - Την Επιτροπή Γενικής Ασφάλειας,
 - Τα επαναστατικά δικαστήρια.
- Ψήφισε **νέο Σύνταγμα (1793)**.

Δύο χαρακτηριστικά του 1792 που παρουσιάζουν τον πολιτικό γάμο και το διαζύγιο στη Γαλλία.

Τον Ιανουάριο του 1793 οι επαναστάτες εκτέλεσαν το Λουδοβίκο ΙΣΤ΄ μαζί με τη σύζυγό του Μαρία Αντουανέτα και τα δύο παιδιά τους. Η Συμβατική Εθνοσυνέλευση τους κατηγόρησε για προδοσία και τους καταδίκασε σε

*θάνατο. Χαρακτικό του 1793 με τη **Μαρία Αντουανέτα** τη στιγμή που την οδηγούν στην γκιλοτίνα.*

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ

- Με επικεφαλής τον Ροβεσπιέρο, οι Ορεινοί προχώρησαν:
 - Σε αναδιοργάνωση του στρατού,
 - Στην εκτέλεση 40.000 περίπου ανθρώπων (Περίοδος Τρομοκρατίας),
 - Σε κατάργηση της χριστιανικής θρησκείας και θέσπιση της λατρείας του Ανώτατου Όντος
 - Σε μια νέα αλλαγή του ημερολογίου.
 - Βελτίωση στο βιοτικό επίπεδο των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων.
 - Τα ακραία μέτρα προκάλεσαν αντιδράσεις. Ο Ροβεσπιέρος βρέθηκε στο στόχαστρο και τελικά η Συμβατική αποφάσισε να τον εκτελέσει μαζί με 20 συνεργάτες του (28 Ιουλίου 1794).

*Αναπαράσταση εκτέλεσης σε γκιλοτίνα. Η **γκιλοτίνα** ήταν το βασικό μέσο θανάτωσης κατά τη Γαλλική Επανάσταση, επειδή η εκτέλεση γινόταν γρήγορα και ο κατάδικος δεν υπέφερε για πολλή ώρα. Πήρε το γαλλικό της όνομα (γκιλοτίνα) από τον εφευρέτη της, το γιατρό Γκιγιωτέν, ο οποίος πρότεινε τη μέθοδο αυτή στη Γαλλική Εθνοσυνέλευση το φθινόπωρο του 1789.*

Πίνακας του Ζακ-Λουί Νταβίντ που

*παρουσιάζει το **Μαρά** νεκρό
στο λουτρό του. Ο Ζαν-Πολ Μαρά
(1743–1793) ήταν γιατρός. Από την
αρχή υποστήριζε την Επανάσταση και
την*

*κατάργηση της μοναρχίας. Το 1792
έγινε μέλος της Συνέλευσης και
καταδίωξε με σκληρότητα τους
αντιπάλους του στην περίοδο του
τρόμου.*

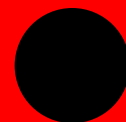
*Τον Ιούλιο του 1793, η Σαρλότ
Κορντέ, που ανήκε στους γιρονδίνους,
δολοφόνησε το Μαρά μέσα στο σπίτι
του. Ο Μαρά υπέφερε από μια
δερματική αρρώστια και γι' αυτό
περνούσε πολλές ώρες μέσα στο νερό.
1793*

*Πίνακας του Γάλλου ζωγράφου
Λουί-Λεοπόλντ Μπουαγί (1791
περίπου) με το*

Μαξιμιλιανό Ροβεσπιέρο

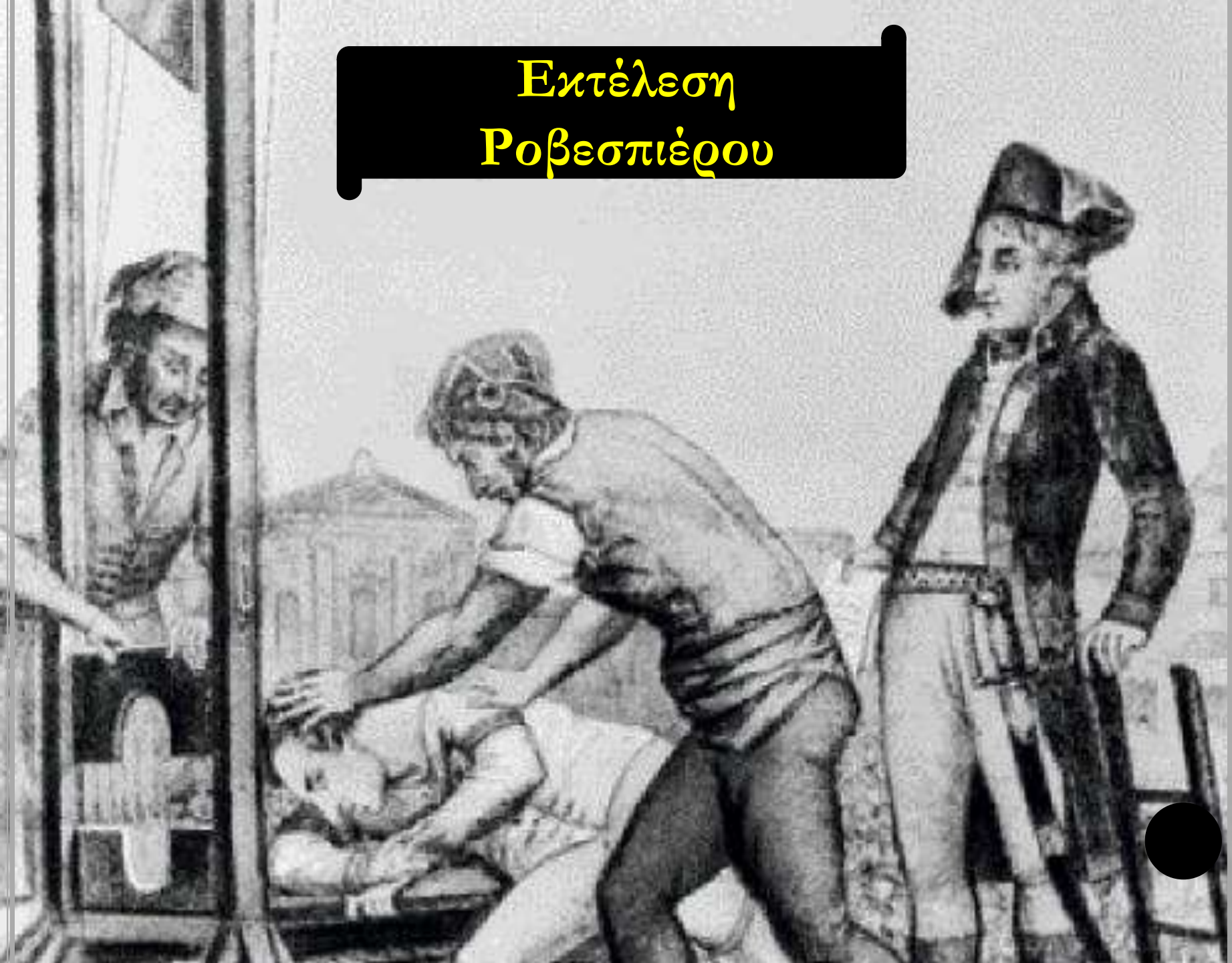
*(1758–1794). Ο Ροβεσπιέρος
ήταν δικηγόρος και το 1793 έγινε
μέλος της Επιτροπής Κοινής
Σωτηρίας. Ήταν ο μεγάλος
ηγέτης στην περίοδο του Τρόμου.
Καταδίωξε ακόμη και συμμάχους
του όπως το Δαντόν. Ο
Ροβεσπιέρος είχε παρόμοιο τέλος
με τους αντίπαλούς του: με το
θάνατό του στην γυλοτίνα
τερματίζεται και η περίοδος
του Τρόμου.*

Mitglieder der Kommune. (1793—1794.)

Ειτέλεση Ροβεσπιέρου

Το παρακάτω ζωγραφικό έργο δείχνει ένα δικαστήριο στη Γαλλία στην εποχή της επανάστασης: οι δικαστές (δεξιά) δικάζουν έναν εχθρό της επανάστασης (αριστερά). Πώς παρουσιάζει ο ζωγράφος τους δικαστές; Ο ζωγράφος είναι υπέρ ή κατά της επανάστασης; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

1789:
▪ Συνέλευση
Τάξεων

των

▪ κατάληψη
Βασίλλης

της

1791:
ψήφιση
Συντάγματος

1792:
κατάργηση της
μοναρχίας

1793:
εκτέλεση του βα-
σιλιά Λουδοβίκου
ΙΣΤ'

1795:
ψήφιση νέου Συντάγματος

1789

1792

1795

1799

1789: Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη